

Inka Tienari / Insplan Oy
inka.tienari@insplan.fi

Viite: Lausuntopyyntö 17.3.2023**Asia: Elenian sähköverkon kompensointireaktorit/-muuntamot, Padasjoki-Asikkala-Sysmä**

Insplan Oy on suunnittelemassa Elenia Oy:n sähköverkkoon uusia kompensointireaktoreita/-muuntamoita, jotka ovat kooltaan noin 2,5 x 4,5 m. Ne yhdistetään nykyverkkoon kaapeloinnilla. Reaktoreita on yhteensä seitsemän: kolme Padasjoen, yksi Asikkalan ja kolme Sysmän alueella. Reaktoreiden/muuntamoiden sijainnit ovat vielä alustavia ja Insplan pyytää lausuntopyynnössään huomioimaan myös sijoituspaikkojen lähiympäristön. Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu museolle toimitetuista, 17.3. päivätyistä suunnitelmakartoista seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Muuntamo 1 (Tammisentie 8, 17530 Padasjoki: suunnitelmakartta 1): Suunnitellulta sijoituspaikalta tai sen välittömästä läheisyydestä ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojaamia muinaisjäännöksiä, eikä alueelta ole tehty esineilmoituksia. Esteitä muuntamon rakentamiselle ei ole.

Muuntamo 2 (Kellosalmentie 836, 17500 Padasjoki: suunnitelmakartta 2): Suunnitellulta sijoituspaikalta tai sen välittömästä läheisyydestä ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojaamia muinaisjäännöksiä, eikä alueelta ole tehty esineilmoituksia. Esteitä muuntamon rakentamiselle ei ole.

Muuntamo 3 (Kustaankuja 5, 17510 Padasjoki: suunnitelmakartta 3): Suunnitellulta sijoituspaikalta tai sen välittömästä läheisyydestä ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojaamia muinaisjäännöksiä, eikä alueelta ole tehty esineilmoituksia. Esteitä muuntamon rakentamiselle ei ole.

Muuntamo 4 (Pätiäläntie 631, 17450 Asikkala: suunnitelmakartta 4): Suunnitellulta ja vaihtoehtoiselta sijoituspaikoilta ja tai niiden välittömästä läheisyydestä ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojaamia muinaisjäännöksiä. Kyseisiltä alueilta ei ole myöskään tehty esineilmoituksia. Esteitä muuntamon rakentamiselle ei ole.

Muuntamo 5 (Paimenlahdentie 3, 19700 Sysmä: suunnittelukartta 5): Suunnitellulta sijoituspaikalta tai sen välittömästä läheisyydestä ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojaamia muinaisjäännöksiä, eikä alueelta ole tehty esineilmoituksia. Esteitä muuntamon rakentamiselle ei ole.

Muuntamo 6 (Luhangantie 496, 19700 Sysmä: suunnittelukartta 6): Suunnitellulta sijoituspaikalta tai sen välittömästä läheisyydestä ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojaamia muinaisjäännöksiä, eikä alueelta ole tehty esineilmoituksia. Esteitä muuntamon rakentamiselle ei ole.

Muuntamo 7 (Valittulantie 790, 19700 Sysmä: suunnittelukartta 7): Suunnitellulta sijoituspaikalta tai sen välittömästä läheisyydestä ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojaamia muinaisjäännöksiä, eikä alueelta ole tehty esineilmoituksia. Esteitä muuntamon rakentamiselle ei ole.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Suunnitellut reaktorit/muuntamot eivät sijoitu arvokkaiden rakennettujen kohteiden tai ympäristöjen läheisyyteen. Sen sijaan kolmella suunnitellulla sijoituspaikalla on todettuja maakunnallisesti merkittäviä maisemallisia arvoja: kartan 1 reaktori sijaitsee aivan Isoharjun maisema-alueen tuntumassa, kartan 3 reaktori Maakesken kulttuurimaisemassa ja kartan 5 reaktori Suopellon huvila-asutuksen alueen ja Päijätsalon maisema-alueen rajalla. Suunnitelmakarttojen mukaan reaktoreiden sijoituspaikat ovat peitteistä metsämaastoa ja ne näkyvät lähinnä läheisille teille. Siten niiden maisemallinen vaikutus jää varsin pieneksi. Sijoitusta avoimelle peltoaukealle tulee kuitenkin välttää.

Hankkeen yhteydessä ei ole tuotu esiin aikomusta poistaa vanhoja muuntamoita. Mikäli näin kuitenkin tehtäisiin, museolla ei ole rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta huomautettavaa purettaviin pylväsmuuntamoihin. Mikäli suunnittelualueella on säilynyt vanhoja tiilimuuntamoita, joita aiotaan poistaa käytöstä, niistä tulee toimittaa tieto museolle. Tiilimuuntamoiden säilyttäminen osana kulttuuriympäristöä ja kyläkuva on tärkeää, ja museo antaa neuvontaa niiden säilyttämisen, uuden käyttötarkoituksen ja korjaamisen ratkaisuihin.

Lahten museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö Liisa Koskelainen

tutkija Lauri Miettinen

tutkija, arkeologi Esko Tikkala

Tiedoksi: Museovirasto